

МИШЉЕЊЕ ОВЛАШЋЕНОГ АКТУАРА
О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЕШТАЈИМА И ГОДИШЊЕМ
ПОСЛОВАЊУ АКЦИОНАРСКОГ ДРУШТВА ЗА
ОСИГУРАЊЕ "ГЛОБОС ОСИГУРАЊЕ" У 2020. ГОДИНИ

У Београду, 22.03.2021. године

САДРЖАЈ

ОПШТИ ПОДАЦИ О ДРУШТВУ	3
1. СТРУКТУРА ПОРТФЕЉА И НАЈЗНАЧАЈНИЈИ РИЗИЦИ	4
2. ПРЕМИЈА ОСИГУРАЊА.....	5
3. ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ.....	8
3.1. РЕЗЕРВЕ ЗА ПРЕНОСНЕ ПРЕМИЈЕ	8
3.2. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ	9
3.2.1 Резервисане пријављене нерешене штете (RBNS)	9
3.2.2. Резерве за настале непријављене штете (IBNR)	10
3.3 РЕЗЕРВЕ ЗА БОНУСЕ И ПОПУСТЕ.....	15
3.4 РЕЗЕРВЕ ЗА НЕИСТЕКЛЕ РИЗИКЕ	15
3.5 РЕЗЕРВЕ ЗА ИЗРАВНАЊЕ РИЗИКА	17
4. РЕЗУЛТАТИ ДОВОЉНОСТИ ТЕХНИЧКИХ РЕЗЕРВИ И ПОРЕЂЕЊЕ СА ИСКУСТВОМ.....	17
4.1. Поређење са искуством и довољност резерви за преносне премије	17
4.2. Адекватност и довољност резерви за настале пријављене штете (RBNS).....	18
4.3. Адекватност и довољност резерви за настале непријављене штете (IBNR)	19
5 ПРЕПОРУКЕ ДРУШТВУ.....	22
6 КОНАЧНА ОЦЕНА.....	22

За потребе Акционарског друштва ГЛОБОС осигурање (у даљем тексту Друштво) на основу члана 163. и члана 177. Закона о осигурању („Службени гласник РС“, бр. 139/14) и Одлуке о садржини мишљења овлашћеног актуара („Службени гласник РС“, бр. 38/2015), дајем мишљење на финансијске извештаје и годишњи извештај о пословању Друштва за 2020. годину.

ОПШТИ ПОДАЦИ О ДРУШТВУ

Назив и пословно име	Глобос осигурање а.д.о.
Матични број	6936253
ПИБ	100001079
Шифра делатности	6512 - неживотно осигурање
Седиште Друштва	Булевар Михајла Пупина 165д, Београд
Основни капитал Друштва	515.918.537 РСД
Извршни одбор	Синиша Пратљачић- председник ИО Бранко Павловић - члан ИО
Надзорни одбор	Петар Гаврановић - председник НО Жељка Ћоровић - члан НО Ратко Бановић - члан НО

Табела 1 Општи подаци о Друштву

Решењем Народне банке Србије Г. Бр. 4882 од 24.06.2016. године, утврђено је да је Глобос осигурање а.д.о. Београд (у даљем тексту: Друштво), ускладило своје пословање, имовину, капитал, обавезе, органе, организацију и акте са одредбама Закона о осигурању и испунило услове прописане за обављање свих врста неживотних осигурања из члана 9. тог Закона.

Глобос осигурање је компанија која има традицију пословања дугу више од 20 година. Посматрано према свом учешћу на тржишту осигурања у укупној премији међу свим осигуравајућим кућама, Друштво заузима 11 место. Искључиво се бави неживотним осигурањем и 100% је у домаћем власништву.

Обичним акцијама Друштва се тргује на регулисаном тржишту ХОВ – *Open market*, преференцијалним на МТП-у у складу са Правилима пословања Београдске берзе.

Дана 03.02.2020. дошло до промене у значајном учешћу у Друштву путем куповине акција у блок трансакцији на *Open market* тржишту Београдске берзе, односно *British motors d.o.o.* Београд је након куповине 982.960 акција на Београдској берзи стекао 71,78889% акција са правом гласа. На дан 28.09.2020. године, Стицалац поседује 1,197,554 акција Друштва са учешћем права гласа од 87,46141%.

1. СТРУКТУРА ПОРТФЕЉА И НАЈЗНАЧАЈНИЈИ РИЗИЦИ

Посматрајући фактурисану премију, Друштво је током 2019. године имало веома другачију структуру портфеља у поређењу са 2020. годином. Овој промени је највише допринело интензивно учешће осигурања од аутоодговорности у 2020. години са чак 77,5% удела у премији, односно у износу од 1,58 милиона динара у укупно фактурисаној премији од 2,048 милиона динара. Осигурање моторних возила које је у 2019. било најзаступљеније у фактурисаној премији са 68,7% (односно у износу 178 милиона динара од укупне фактурисане премије 260 милиона динара), у 2020. години је и поред раста премије, заузело друго место по учешћу премије од 14% (односно у износу 279 милиона динара).

Графикон 1 Структура портфеља у 2019. и 2020. години по врсти осигурања и учешћу у премији

Осигурање имовине (врсте осигурања 8 и 9) је у 2019. години имало учешће од 18%, док је током 2020. године остварило удео од 4%. Осигурање јемства је и поред раста премије у 2020. години, у поређењу са прошлом годином остварило учешће у целокупној премији од само 2%. Иако је Друштво у другој половини године усвојило измене и допуне тарифе за осигурање путника у иностранству, помоћ на путу и осигурање туристичких агенција од insolventности, може се рећи да је једино за осигурање туристичких агенција остварило премију у изнад планираних износа, док је за друга два производа износ премије био испод очекивања с обзиром да је ситуација са корона вирусом и глобалном пандемијом имала значајан и директан утицај на путовања.

Шифра осигурања	Укупна премија		Учешће у укупној премији	
	01.01.- 31.12.2020.	01.01.- 31.12.2019.	01.01.- 31.12.2020.	01.01.- 31.12.2019.
1	12.442	6.130	0,6%	2,4%
2	26.373	1.341	1,3%	0,5%
3	279.214	178.766	13,6%	68,7%
7	1.390	273	0,1%	0,1%
8	26.240	18.287	1,3%	7,0%
9	54.037	30.017	2,6%	11,5%
10	1.588.120	1.291	77,5%	0,5%
13	14.684	6.310	0,7%	2,4%
15	45.020	17.574	2,2%	6,8%
16	574	223	0,0%	0,1%
18	117	0	0,0%	0,0%
Укупно:	2.048.208	260.215	100,0%	100,0%

Табела 2 Премија осигурања у 2020. и 2019. години по врсти осигурања

Најзначајнији ризици са које Друштво преузима у осигурање су:

- ризици покривени осигурањем власника моторних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима (врста 10, који чини 77,5% укупног портфеља),
- ризици покривени осигурањем моторних возила: аутокаско (03 – каско, 14% укупног портфеља).

Имајући у виду да је у погледу тржишних резултата, осигурање власника моторних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима прилично стабилно и има добре резултате, а да је Друштво своје пословање и тарифни систем ускладио по Закону о осигурању и другим пратећим законским прописима, портфељ прихваћених ризика Друштва би требао бити стабилан и у будућности давати и даље добре резултате.

Крајем 2020. године Друштво је оформило тим за продају и преузимање ризика корпоративног осигурања имовине, јавних набавки и саосигурања и пласирање реосигурања, где се могу очекивати значајни премијски ефекти.

Друштво планира да се у наредном периоду уради ревидирање и побољшање постојећих услова и тарифа за већину производа са циљем прилагођавања потребама тржишта и постизање адекватног нивоа конкурентности, уз остварење одрживог резултата. Тиме би се унапређени производи Друштва постали прилагођенији корисницима услуга осигурања и свакако конкурентнији.

Поред наведеног, Друштво планира да формира и тим за успостављање новог канала продаје осигурања преко банака као и тима за сарадњу са лизинг кућама и сарадњу са брокерима и посредницима/заступницима. Све ово је планирано у циљу бржег реаговања на захтеве клијената за понудама и полисама.

2. ПРЕМИЈА ОСИГУРАЊА

Током 2020. године Друштво је интензивно ширило своју интерну продајну мрежу и услед тога веома повећало фактурисану премију у поређењу са претходном годином. Укупан износ премије који је Друштво остварило у 2020. години је 2,048 милиона динара, док је у истом периоду прошле године остварено 260 милиона динара.

Детаљан приказ премије по врсти осигурања дат је у наредној табели:

Шифра осиг.	Период 1.1. - 31.12.2020.					
	Премија из сопственог портфеља	Премија примљених саосигурања	Укупна премија	Дато у САОСИГУРАЊЕ	Дато у РЕОСИГУРАЊЕ	У самопридржају
0	1	2	3 =1+2	4	5	6 = 3-4-5
1	10.915.169,13	1.526.486,32	12.441.655,45	0,00	0,00	12.441.655,45
2	2.548.014,65	23.825.072,56	26.373.087,21	0,00	13.077.219,51	13.295.867,70
3	279.213.606,05	0,00	279.213.606,05	0,00	23.754.505,75	255.459.100,30
4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7	1.389.780,62	0,00	1.389.780,62	0,00	108.701,45	1.281.079,17
8	18.153.810,76	8.085.902,70	26.239.713,46	0,00	12.299.893,61	13.939.819,85
9	32.150.100,46	21.886.663,23	54.036.763,69	0,00	12.226.616,95	41.810.146,74
10	1.588.119.882,62	0,00	1.588.119.882,62	0,00	3.730.844,38	1.584.389.038,24
11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
13	5.102.063,35	9.581.495,57	14.683.558,92	2.257.621,12	513.086,02	11.912.851,78
14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

15	21.554.703,52	23.465.224,86	45.019.928,38	9.030.484,48	0,00	35.989.443,90
16	129.933,82	443.573,74	573.507,56	0,00	0,00	573.507,56
17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
18	116.792,59	0,00	116.792,59	0,00	0,00	116.792,59
Укупно:	1.959.393.857,57	88.814.418,98	2.048.208.276,55	11.288.105,60	65.710.867,67	1.971.209.303,28

Табела 3 Премија осигурања, саосигурања и реосигурања у 2020. години

Као што је већ поменуто, најзначајнији утицај повећања премије има осигурање власника моторних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима са уделом од 77,5% у укупној премији. Осигурање од аутоодговорности Друштво је уврстило у своје пословање током 2019. године, док је интензиван раст продаје уследио од другог квартала 2020. године и наставио се до краја године. Друштво је ову тарифу премија одредила у складу са актуарском струком, законским прописима и тржишним ценама како би била конкурентна. Стручне службе Друштва континуирано и на месечном нивоу прате све резултате остварене у овој врсти осигурања, а посебно рацио трошкова, рацио штета и комбиновани рацио. Поред тога, имајући у виду да су доступни статистички подаци објављени од стране НБС за 2017., 2018, и 2019. годину о примени ове врсте осигурања у Р. Србији и обрачунатог рација штета прилично добри, могу се очекивати позитивни резултати у њиховој примени.

Друштво је остварило добру праксу у прихвату ризика и све вишкове изнад самопридржаја је адекватно реосигуровало или давало у саосигурање. У оваквим тржишним условима и на основу резултата рациа у самопридржају (доле наведеним), може се рећи да је Друштво показало спремност за преузимање ризика у мери која не угрожава испуњавање преузетих и будућих обавеза, што потврђује комбиновани рацио у самопридржају од 83%.

у 000 динара

РАЦИО ШТЕТА, ТРОШКОВА И КОМБИНОВАНИ РАЦИО									
Шифра осигурања	ЛИКВИДИРАНЕ ШТЕТЕ - Укупне са трошковима	РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ (ПРИЈАВЉЕНЕ + НЕПРИЈАВЉЕНЕ)		МЕРОДАВНА ПРЕМИЈА	МЕРОДАВНЕ ШТЕТЕ	РАЦИО ШТЕТА	ТСО (трошкови спровођења осигурања)	РАЦИО ТРОШКОВА	КОМБИНОВАНИ РАЦИО
		1.1.- 31.12.2019.	31.12.2020.						
0	1	2	3	4	5 = (1+3-2)	6 = (5/4)	7	8 = (7/4)	9 = (5+7)/4
1	3.207	3.921	2.615	8.813	1.900,44	21,56%	3.054	34,65%	56,21%
2	2.555	509	833	16.218	2.878,12	17,75%	4.941	30,47%	48,21%
3	136.415	67.547	66.751	199.413	135.618,98	68,01%	74.731	37,48%	105,48%
4	0	0	0	0	0,00	0,00%	0	0,00%	0,00%
5	0	0	0	0	0,00	0,00%	0	0,00%	0,00%
6	0	0	0	0	0,00	0,00%	0	0,00%	0,00%
7	122	117	41	944	46,23	4,89%	293	31,01%	35,91%
8	519	87	136	20.666	567,80	2,75%	10.208	49,40%	52,14%
9	15.709	8.478	6.568	44.480	13.799,50	31,02%	20.490	46,07%	77,09%
10	72.127	777	113.470	483.546	184.819,81	38,22%	188.036	38,89%	77,11%
11	0	0	0	0	0,00	0,00%	0	0,00%	0,00%
12	0	0	0	0	0,00	0,00%	0	0,00%	0,00%
13	1.752	1.707	2.019	11.691	2.064,13	17,66%	3.345	28,61%	46,27%
14	0	0	0	0	0,00	0,00%	0	0,00%	0,00%
15	1.593	28	159	30.607	1.723,62	5,63%	7.797	25,48%	31,11%
16	2	0	0	475	2,34	0,49%	196	41,26%	41,75%
17	0	0	0	0	0,00	0,00%	0	0,00%	0,00%
18	0	0	0	26	0,48	1,84%	140	542,52%	544,37%
Укупно	234.001	83.172	192.592	816.880	343.421	42,04%	313.231	38,34%	80,39%

Табела 4 Рацио трошкова, штета и комбиновани рацио на 31.12.2020. године

Комбиновани рацио укупно и у самопридржају је показао позитивне резултате за све врсте осигурања осим за каско осигурање возила(врста осигурања 03) и осигурање помоћи на путу (врста осигурања 18).

У врсти осигурања 03, рацио штета у је 68% а рацио трошкова 37,48%. Друштво скоро од самог почетка пословања ову врсту осигурања има у свом портфолију. До прошле године ова врста осигурања је била најдоминантнија и чинила око 69% портфолија. Током 2020. године је повећан број пријављених и ликвидираних штета, што је узрок мало већег рациа штета, што је последично довело до комбинованог рациа од 105,48%. Друштво ће континуирано пратити, мерити и управљати ризицима у овој врсти осигурања и благовремено спроводити евентуална прилагођавања тарифног система ако буде потребе у будућности.

Висок износ комбинованог рациа (у укупном прегледу) за врсту 18 потиче од високог рациа трошка. Овакав резултат је последица начина расподеле трошкова спровођења осигурања, која је вршена према учешћу меродавне премије у укупној. Како је ово нова врста у пословању Друштва уведена у другој половини 2020. године а портфолио је сачињен од малог броја уговора, овај резултат се не може узети као меродаван за извођење закључка о недовољности премије. У наредном периоду се очекују бољи резултати услед очекиваног повећања прихода од премије.

у 000 динара

РАЦИО ШТЕТА, ТРОШКОВА И КОМБИНОВАНИ РАЦИО у самопридржају									
Шифра осигурања	ЛИКВИДИРАНЕ ШТЕТЕ - Укупне са трошковима у самопридржају	РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ (ПРИЈАВЉЕНЕ + НЕПРИЈАВЉЕНЕ) у самопридржају		МЕРОДАВНА ПРЕМИЈА у самопридржају	МЕРОДАВНЕ ШТЕТЕ у самопридржају	РАЦИО ШТЕТА у самопридржају	ТСО (трошкови спровођења осигурања) у самопридржају	РАЦИО ТРОШКОВА у самопридржају	КОМБИНОВАНИ РАЦИО у самопридржају
		1.1.-31.12.2020.	31.12.2019.						
0	1	2	3	4	5 = (1+3-2)	6 = (5/4)	7	8 = (7/4)	9 = (5+7)/4
1	3.207	3.921	2.615	8.813	1.900	21,56%	3.054	34,65%	56,21%
2	2.555	509	833	8.587	2.878	33,52%	4.941	57,55%	91,06%
3	134.105	67.121	64.401	185.341	131.385	70,89%	73.041	39,41%	110,30%
4	0	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%	0,00%
5	0	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%	0,00%
6	0	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%	0,00%
7	97	117	41	836	21	2,50%	264	31,54%	34,04%
8	221	87	136	9.914	269	2,72%	7.369	74,33%	77,05%
9	14.720	8.478	6.568	40.606	12.810	31,55%	19.493	48,00%	79,55%
10	72.127	777	113.470	479.815	184.820	38,52%	187.947	39,17%	77,69%
11	0	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%	0,00%
12	0	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%	0,00%
13	1.752	1.707	2.019	10.876	2.064	18,98%	3.260	29,98%	48,96%
14	0	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%	0,00%
15	1.593	28	159	28.355	1.724	6,08%	7.776	27,42%	33,50%
16	2	0	0	475	2	0,49%	196	41,26%	41,75%
17	0	0	0	0	0	0,00%	0	0,00%	0,00%
18	0	0	0	26	0	1,84%	140	542,52%	544,37%
Укупно	230.378	82.746	190.242	773.645	337.874	43,67%	307.482	39,74%	83,42%

Табела 5 Рацио трошкова, штета и комбиновани рацио на 31.12.2020. године -у самопридржају

Гледано у укупном резултату, комбиновани рацио Друштва на 31.12.2020. године износи 80,39%, док је у самопридржају износио 83,42%, што представља позитиван резултат и указује на **довољност премије за трајно испуњење обавеза из уговора о осигурању.**

3. ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ

Друштво располаже одговарајућим подацима за обрачун техничких резерви на нивоу портфеља, као и по врстама осигурања, обезбеђујући конзистентност интерних и екстерних података. Подаци коришћени у обрачуну су примерени, комплетни и тачни, што стручни тим Друштва проверава применом постојећих процедура за проверу валидности података који се користе.

У обрачунском периоду Друштво је примењивало све важеће правилнике којима је дефинисан начин обрачуна техничких резерви. Мишљења сам да су техничке резерве обрачунате у складу са актуарском струком и прописима и да је њихова висина довољна за трајно испуњење свих обавеза Друштва из уговора.

Техничке резерве на дан 31.12.2020. износиле су:

у 000 динара

Назив	техничке резерве	
	укупне	у самопридржају
Резерве за преносне премије	1.387.292	1.346.047
Резервисане штете	192.592	190.242
Резерве за бонусе и попусте	793	793
Резерве за неистекле ризике	2.696	2.696
Резерве за изравнање ризика	0	0
Укупно	1.583.373	1.539.779

Табела 6 Техничке резерве на 31.12.2020 - укупно и у самопридржају

3.1. РЕЗЕРВЕ ЗА ПРЕНОСНЕ ПРЕМИЈЕ

Примењујући Правилник о обрачуну преносних премија, Друштво је остварило следеће износе преносних премија по врстама осигурања:

Шифра осигурања	Преносна премија на 31.12.2020.			Преносна премија у самопридржају 4=(1-2-3)
	сопствени портфељ 1	дато у саосигурање 2	дато у реосигурање 3	
1	6.805.043,12			6.805.043,12
2	11.018.885,45		5.445.855,80	5.573.029,65
3	166.310.814,64		13.366.280,23	152.944.534,41
4	0,00			0,00
4	0,00			0,00
6	0,00			0,00
7	481.298,45			481.298,45
8	13.533.574,86		4.844.361,56	8.689.213,30
9	17.914.606,82		8.846.831,47	9.067.775,35
10	1.105.666.601,49			1.105.666.601,49
11	0,00			0,00
12	0,00			0,00
13	5.294.673,84	1.694.762,15	267.170,76	3.332.740,93
14	0,00			0,00
15	59.963.370,08	6.779.048,62		53.184.321,46
16	211.975,39			211.975,39
17	0,00			0,00
18	90.926,85			90.926,85
Укупно	1.387.291.770,99	8.473.810,77	32.770.499,82	1.346.047.460,40

Табела 7 Резерве за преносне премије на 31.12.2020. године

Преносна премија је обрачуната методом "PRO-RATA-TEMPORIS" односно према времену трајања осигурања.

Очекивани просечан број месеци трајања осигуравајућег покрића након обрачуна резерви за преносне премије 31.12.2020. је следећи:

Врста осигурања	Пресечан број месеци након обрачуна резерви за преносну премију
1	8,15
2	8,81
3	7,31
7	10,18
8	6,75
9	6,72
10	8,53
13	5,99
15	42,88
16	6,20
18	7,57

Табела 8 Просечан број месеци након обрачуна резерви за преносну премију

3.2. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ

3.2.1 Резервисане пријављене нерешене штете (RBNS)

Друштво је на дан 31.12.2020. године образовало следеће износе резервација за настале пријављене штете:

Шифра осигурања	РЕЗЕРВИСАНЕ ПРИЈАВЉЕНЕ НЕРЕШЕНЕ ШТЕТЕ НА ДАН 31.12.2020.								
	Пренете из 2019.		Настале у обрачунском периоду		Укупан портфељ			У самопридржају	
	БРОЈ	ИЗНОС	БРОЈ	ИЗНОС	БРОЈ	Износ без трошкова	Износ са трошковима решавања	Износ без трошкова	Износ са трошковима решавања
1	2	500.000	0	0	2	500.000	534.222	500.000	534.222
2	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
3	3	324.000	21	6.630.000	24	6.954.000	7.054.147	4.604.000	4.704.147
7	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
8	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
9	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
10	0	0	14	1.819.274	14	1.819.274	2.006.310	1.819.274	2.006.310
13	2	400.000	4	171.000	6	571.000	591.252	571.000	591.252
15	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
16	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
17	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
18	0	0	0	0	0	0	0	0,00	0
Укупно:	7	1.224.000	39	8.620.274	46	9.844.274	10.185.930	7.494.274	7.835.930

Табела 9 Резервисане пријављене штете на 31.12.2020

Друштво обрачунава резерве за настале пријављене штете у складу са Правилником о начину утврђивања резервисаних штета (у даљем тексту: Правилник).

3.2.2. Резерве за настале непријављене штете (IBNR)

Резерве за настале непријављене штете обрачунате су у складу са Правилником о начину утврђивања резервисаних штета (у даљем тексту: Правилник).

Друштво је крајем 2019.године увело врсту осигурања 10.01, аутоодговорности (АО) у своју делатност, тако да је важећи Правилник измењен у делу који се односи на обрачун резервисаних непријављених штета (IBNR). Друштво до сада је обрачунавало резервације за IBNR штете одвојено за тарифе осигурања 10.01 и 10.02, због малог обима осигурања и малог броја штета. Међутим, с обзиром да је 10.01 имала веома велики раст током 2020. године, Правилник је измењен крајем 2020. године у делу да се сада једном методом резервисане непријављене штете (IBNR) рачунају и за 10.01 и за 10.02, те нема раздвајања имајући у виду мали портфолио за врсту 10.02 и да она има ућешће мање од 1% у премији која је остварена за целу врсту осигурања 10 у 2020. години.

IBNR резерве за врсту осигурања 10 обрачунавају се методом рација губитка ELR као разлика између очекиваног износа укупних штета без трошкова (OUŠ) и збира решених штета у обрачунском периоду, односно 12 месеци уназад почев од дана обрачуна и резервисаних штета на крају обрачунског периода. Очекиване укупне штете (OUŠ) процењују се као производ рација губитка (RG) и меродавне премије остварене у врсти осигурања 10 у последњих 12 месеци. За обрачун RG користе се подаци о меродавним штетама и премијама у овом осигурању, остварени на нивоу Републике Србије за календарску годину која претходи години обрачунског периода, односно последње расположиви разумни подаци, имајући у виду да је портфељ Друштва у врсти 10 недовољан за његову реалну процену.

Метода Chain Ladder примењују се за пројекције резервације IBNR штета за тарифе осигурања 01, 03, 09 (практично за значајне производе осигурања), због њиховог очекиваног обима осигурања, бројности и карактеристика штета, тј. довољно података да се овом методом добију квалитетне процене.

Обрачуном по **паушалној методи** за резервације IBNR штета, који се примењује за све врсте осигурања осим врсте 10, добијени су следећи износи:

Шифра осигурања	Резервације за IBNR штете на дан 31.12.2020. по паушалној методи - без трошкова	Резервације за IBNR штете на дан 31.12.2020. по паушалној методи - са трошковима
1	1.947.782,80	2.081.095,70
2	722.492,83	832.904,65
3	58.849.280,21	59.696.785,31
7	38.892,90	40.785,77
8	107.586,52	135.590,18
9	6.460.756,10	6.567.785,58
13	1.379.182,42	1.428.097,89
15	140.869,99	159.265,04
укупно:	69.646.843,77	70.942.310,12

Табела 10 Резервисане непријављене штете - Паушални метод

Обрачун по **ELR** методи извршен је на основу следећих података:

ликвидиране штете у периоду 01.01.2020-31.12.2020	резервисане штете на 31.12.2020	резервисане штете на 31.12.2019	меродавне штете у периоду од 01.01.2020 -31.12.2020
1	2	3	4 = 1+2-3
65.402.682,29	1.819.274,00	0,00	67.221.956,29

премија у периоду 01.01.-31.12.2020 (12 месеци)	преносна премија на 31.12.2020	преносна премија на 31.12.2019	меродавна премија у периоду од 01.01 - 31.12.2020	рацио штета (31.12.2019) *	резерва за настале непријављене штете
5	6	7	8	RG ₂₀₂₀	$R_i^{IBNR} = MP_i * RG_{2020} - MS_i$
1.588.119.882,62	1.105.666.601,51	1.092.382,55	483.545.663,66	34,80%	101.072.757,84

Табела 11 Резерва за настале непријављене штете – ELR метода

Сходно Правилнику, на обрачунате износе ELR резервације за 31.12. обрачунске (календарске) године, примењује се тржишни рацио губитка утврђен за 2019. годину, с обзиром да у тренутку обрачуна нису били доступни подаци за целу 2020. календарску годину. Подаци коришћени везано за штете су без трошкова решавање штета.

Рацио губитка (штета) је утврђен на основу следећих података:

Подаци НБС

у 000 динара

Шифра осигурања	Резервисане штете 31.12.2018.	Решене штете 01.01.-31.12.2019.	Резервисане штете 31.12.2019.	Меродавне штете 01.01.-31.12.2019.	
(0)	(1)	(2)	(3)	(4)	
10	8.027.074	11.182.198	8.729.972	11.885.096	
Шифра осигурања	Преносна премија 31.12.2018.	Премија осигурања 01.01.-31.12.2019.	Преносна премија 31.12.2019.	Меродавна премија 01.01.-31.12.2019.	Рацио губитка у обрачунском периоду RG
(0)	(1)	(2)	(3)	(4) = (1) + (2)-(3)	RG
10	17.319.171	35.373.139	18.543.961	34.148.349	34,80%

Табела 12 Подаци НБС- рацио губитка

Приликом обрачунавања резервисаних штета Друштво није умањивало решене штете за износ наплаћених регресних потраживања, у циљу добијања њихове реалније пројекције. Друштво такође не врши дисконтовање резервисаних штета.

Обрачун резервације за настале непријављене штете применом методе **CHAIN LADDER** на дан 31.12.2020. године дао је следеће резултате:

врста осигурања 01	0	1	2	3	4	5	6	7	Ликвидиране+резервисане штете - СВЕ ОЧЕКИВАНЕ ШТЕТЕ	Укупна резерва за штете (РБНС+ИБНР)	Резервисане штете на дан 31.12.2020	ИБНР без трошкова на дан 31.12.2020
2013	8.874.977,00	16.770.393,00	19.042.790,00	19.299.353,00	19.299.353,00	19.299.353,00	19.299.353,00	19.299.353,00	19.299.353,00		0	
2014	19.053.707,00	33.570.343,00	36.055.005,00	37.828.757,00	38.295.408,00	38.295.408,00	38.565.143,00	38.565.143,00	38.565.143,00	0	0	
2015	16.918.930,00	24.220.174,00	25.285.811,00	25.442.436,00	25.469.936,00	25.469.936,00	25.589.220,00	25.589.220,00	25.589.220,00	119.284	0	119.284,00
2016	5.107.373,00	8.769.958,00	9.234.238,00	9.659.238,00	9.659.238,00	9.659.238,00	9.704.475,35	9.704.475,35	9.704.475,35	45.237		45.237,35
2017	3.097.862,00	5.131.294,00	5.499.294,00	5.599.294,00	5.629.294,03	5.629.294,03	5.655.657,85	5.655.657,85	5.655.657,85	56.364	500.000	0,00
2018	1.790.330,00	3.588.987,00	4.400.087,00	4.525.540,44	4.549.787,49	4.549.787,49	4.571.095,62	4.571.095,62	4.571.095,62	171.009	0	171.008,62
2019	1.067.859,00	2.274.969,00	2.459.486,97	2.529.610,84	2.543.164,05	2.543.164,05	2.555.074,51	2.555.074,51	2.555.074,51	280.106	0	280.105,51
2020	613.189,00	1.034.495,87	1.118.401,67	1.150.289,07	1.156.452,11	1.156.452,11	1.161.868,15	1.161.868,15	1.161.868,15	548.679	0	548.679,15
фактори развоја		1,687	1,081	1,029	1,005	1,000	1,005	1,000	107.101.887	1.220.678	500.000	1.164.315

Табела 13 Метод триангулације за врсту осигурања 01

врста осигурања 03	0	1	2	3	4	5	Ликвидиране+резервисане штете - СВЕ ОЧЕКИВАНЕ ШТЕТЕ	Укупна резерва за штете (РБНС+ИБНР)	Резервисане штете на дан 31.12.2020	ИБНР без трошкова на дан 31.12.2020
2015	55.293.970,00	75.239.538,00	77.336.924,00	77.398.062,00	77.451.678,00	77.451.678,00	77.451.678,00	0	0	0,00
2016	52.570.149,00	75.520.801,00	76.612.702,00	76.736.544,00	76.736.544,00	76.736.544,00	76.736.544,00	0	0	0,00
2017	74.487.778,00	110.640.529,00	115.250.361,00	122.619.558,00	122.662.211,43	122.662.211,43	122.662.211,43	42.653	264.000	0,00
2018	65.198.300,00	118.994.895,00	123.902.169,00	127.379.059,64	127.423.368,68	127.423.368,68	127.423.368,68	3.521.200	0	3.521.199,68
2019	68.033.891,00	112.425.350,00	116.180.703,82	119.440.917,94	119.482.465,68	119.482.465,68	119.482.465,68	7.057.116	60.000	6.997.115,68
2020	75.263.936,00	117.533.355,19	121.459.332,15	124.867.672,93	124.911.108,38	124.911.108,38	124.911.108,38	49.647.172	6.630.000	43.017.172,38
фактори развоја		1,562	1,033	1,028	1,000	1,000	648.667.376	60.268.141	6.954.000	53.535.488

Табела 14 Метод триангулације за врсту осигурања 03

врста осигурања 09	0	1	2	3	4	5	6	7	Ликвидиране+резервисане штете - СВЕ ОЧЕКИВАНЕ ШТЕТЕ	Укупна резерва за штете (РБНС+ИБНР)	Резервисане штете на дан 31.12.2020	ИБНР без трошкова на дан 31.12.2020
2012	48.172.972,00	50.535.162,00	50.551.866,00	50.551.866,00	50.551.866,00	50.551.866,00	50.551.866,00	50.551.866,00	50.551.866,00		0	
2013	14.437.577,00	19.185.726,00	19.193.835,00	19.193.835,00	19.193.835,00	19.193.835,00	19.193.835,00	19.193.835,00	19.193.835,00	0	0	
2014	10.335.175,00	13.644.532,00	13.644.532,00	13.644.532,00	13.644.532,00	13.644.532,00	13.644.532,00	13.644.532,00	13.644.532,00	0	0	0,00
2015	18.378.023,00	23.673.829,00	23.673.829,00	23.673.829,00	23.673.829,00	23.673.829,00	23.673.829,00	23.673.829,00	23.673.829,00	0	0	0,00
2016	14.422.253,00	20.446.329,00	22.229.763,00	22.229.763,00	22.229.763,00	22.229.763,00	22.229.763,00	22.229.763,00	22.229.763,00	0	0	0,00
2017	9.420.181,00	19.804.581,00	19.804.581,00	19.804.581,00	19.804.581,00	19.804.581,00	19.804.581,00	19.804.581,00	19.804.581,00	0	0	0,00
2018	5.585.087,00	8.167.879,00	8.268.154,15	8.268.154,15	8.268.154,15	8.268.154,15	8.268.154,15	8.268.154,15	8.268.154,15	100.275	0	100.275,15
2019	12.870.676,00	16.570.012,65	16.773.438,84	16.773.438,84	16.773.438,84	16.773.438,84	16.773.438,84	16.773.438,84	16.773.438,84	3.902.763	0	3.902.762,84
фактори развоја		1,287	1,012	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	174.139.999	4.003.038	0	4.003.038

Табела 15 Метод триангулације за врсту осигурања 09

Обрачунате резерве за настале непријављене штете добијене применом свих метода, као и коначно утврђени износ ових резерви са трошковима и без трошкова на 31.12.2020. године су приказане у следећој табели:

Шифра осигурања	Износи резервисаних насталих непријављених штета на 31.12.2020 без трошкова				Утврђен износ за резервацију IBNR са трошковима на дан 31.12.2020:
	Паушална метода	ELR метода	Chain Ladder метода	обрачунате на 31.12.2020 без трошкова	
1	1.947.782,80		1.164.314,64	1.947.782,80	2.081.095,70
2	722.492,83			722.492,83	832.904,65
3	58.849.280,21		53.535.487,74	58.849.280,21	59.696.785,31
7	38.892,90			38.892,90	40.785,77
8	107.586,52			107.586,52	135.590,18
9	6.460.756,10		4.003.037,99	6.460.756,10	6.567.785,58
10		101.072.757,84		101.072.757,84	111.463.861,01
13	1.379.182,42			1.379.182,42	1.428.097,89
15	140.869,99			140.869,99	159.265,04
16				0,00	0,00
17				0,00	0,00
18				0,00	0,00
Укупно:	69.646.843,77	101.072.757,84	58.702.840,37	170.719.601,61	182.406.171,13

Табела 16 Износ резервисаних насталих непријављених штета на 31.12.2020. године - Све методе

Резервисане штете, за пријављене нерешене и настале непријављене штете на дан 31.12.2020, са трошковима решавања – укупно и у самопридржају износе:

Шифра осигурања	Резервисане пријављене нерешене са трошковима	Резервисане пријављене нерешене са трошковима	Резервисане пријављене нерешене са трошковима	Износ IBNR са трошковима	Укупно резервисане штете са трошковима	Укупно резервисане штете са трошковима
	укупно	Дате у реосигурање	у самопридржају	укупно	укупно	у самопридржају
	1	2	3	4	5 = 1 + 4	6 = 3+4
1	534.222	0	534.222	2.081.096	2.615.317	2.615.317
2	0	0	0	832.905	832.905	832.905
3	7.054.147	2.350.000	4.704.147	59.696.785	66.750.932	64.400.932
7	0	0	0	40.786	40.786	40.786
8	0	0	0	135.590	135.590	135.590
9	0	0	0	6.567.786	6.567.786	6.567.786
10	2.006.310	0	2.006.310	111.463.861	113.470.171	113.470.171
13	591.252	0	591.252	1.428.098	2.019.350	2.019.350
15	0	0	0	159.265	159.265	159.265
16	0	0	0	0	0	0
17	0	0	0	0	0	0
18	0	0	0	0	0	0
Укупно:	10.185.930	2.350.000	7.835.930	182.406.171	192.592.101	190.242.101

Табела 17 Резервисане штете на 31.12.2020. године -укупно и у самопридржају

Трошкови решавања штета су у 2020. години износили 9,82 милиона динара, док су у 2019. години остварени у износу од 8,52 милиона динара. Може се уочити да су трошкови резервације трошкова за IBNR и RBNS веће него претходне године, последично због већих износа резервисаних штета. Друштво је у складу са својим Правилником о начину утврђивања резервисаних штета обрачунало резерве за трошкове решавања штета.

шифра осигурања	Трошкови решавања штета		Промена		Трошкови резервације решавања штета за IBNR и RBNS		Промена	
	31.12.2020	31.12.2019	у апсолутном износу	у процентним поенима	31.12.2020	31.12.2019	у апсолутном износу	у процентним поенима
	1	2	3= 1-2	4= 1/2	5	6	7=5 -6	8 = 5/6
1	205.407,96	404.056,95	-198.648,99	50,84%	167.534,61	387.253,34	-219.718,73	43,26%
2	338.656,26	76.786,98	261.869,28	441,03%	110.411,83	33.906,68	76.505,15	325,63%
3	1.936.662,04	5.885.618,68	-3.948.956,64	32,90%	947.651,62	2.975.964,11	-2.028.312,49	31,84%
7	5.678,61	6.233,45	-554,84	91,10%	1.892,87	1.998,55	-105,68	94,71%
8	107.214,89	182.410,51	-75.195,62	58,78%	28.003,66	45.585,92	-17.582,26	61,43%
9	256.003,57	1.748.695,09	-1.492.691,52	14,64%	107.029,47	760.311,85	-653.282,38	14,08%
10	6.723.928,72	9.746,29	6.714.182,43	68989,62%	10.578.139,36	0,00	10.578.139,36	0,00%
13	59.996,70	152.826,99	-92.830,29	39,26%	69.167,14	173.865,10	-104.697,96	39,78%
15	183.950,44	61.660,86	122.289,58	298,33%	18.395,04	6.199,74	12.195,30	296,71%
16	2.343,34	1.544,13	799,21	151,76%	0,00	0,00	0,00	0,00%
17	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00%
18	477,21	0,00	477,21	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00%
Укупно	9.820.319,74	8.529.579,93	1.290.739,81	115,13%	12.028.225,60	4.385.085,29	7.643.140,31	274,30%

3.3 РЕЗЕРВЕ ЗА БОНУСЕ И ПОПУСТЕ

У обрачунском периоду Друштво није имало евидентирание уговорене обавезе по којима би одобравало умањење премије по било ком основу, а које би исплаћивало у будућем периоду.

Резерве за поврат премије обрачунате су у складу са Правилником о начину утврђивања резерви за бонусе и попусте.

Резерве за поврат премије (RPP_t) обрачунавају се као производ (по врстама осигурања) бруто премије текућег обрачунског периода за годишње обрачуне, односно бруто премије претходне године за обрачуне у току године (BP) и коефицијента поврата премије (p) као количника оствареног поврата премије по уговорима из претходног обрачунског периода а који није садржан у преносној премији (OS_t) и бруто премије осигурања у претходном обрачунском периоду (BP_{t-1}), тј, по обрасцу:

$$RPP_t = BP \times p$$

где је

$$p = OS_t / BP_{t-1}$$

Коефицијент поврата премије утврђује се на дан 31. децембра, док се за обрачуне у току године примењује коефицијент утврђен на дан 31. децембра претходне године.

Применом горњег обрасца добијени износ резерве је 793.398,33 динара, а сви износи коришћени у обрачуну су приказани у следећој табели:

Шифра осигурања	Поврат премије по прекинутим уговорима из 2019.године код којих је премија враћена у 2020. години	Бруто премија осигурања у периоду од 01.01.2019 до 31.12.2019.	Коефицијент поврата премије на 31.12.2019.	Бруто премија осигурања у последњих 12 месеци (01.01.2020.-31.12.2020)	Резерва за будуће делимично снижење премије на дан 31.12.2020.
	OS_t	BP_{t-1}	p	BP	RPP_t
	(1)	(2)	(3) = (1)/(2)	(4)	(5) = (3) *(4)
01	29.525,15	4.961.529,55	0,0059510	10.915.169,13	64.956,17
03	363.038,63	178.766.450,95	0,0020310	279.213.606,05	567.082,83
08	22.748,44	15.326.328,10	0,0014840	18.153.810,76	26.940,26
09	113.422,33	27.129.296,76	0,0041810	32.150.100,46	134.419,57
Укупно:	528.734,55	226.183.605,36		340.432.686,40	793.398,83

Табела 18 Резерва за бонусе и попусте на 31.12.2020. године

3.4 РЕЗЕРВЕ ЗА НЕИСТЕКЛЕ РИЗИКЕ

Применом Правилника о начину утврђивања резерви за неистекле ризике, резерве за неистекле ризике обрачунате су као производ преносне премије и просечног комбинованог рација већег од 1 на дан 31.12.2020. године. Просечан комбиновани рацио једнак је збиру просечног рација штета и рација трошкова. Просечан рацио штета се рачуна као аритметичка средина годишњих рациа од 2017. године до последњег обрачунатог рациа, што на 31.12.2020. представља просек

годишњих рача за 2017.,2018.,2019. и 2020.годину. Преглед коришћених рача у обрачунском периоду приказан је у следећој табели:

Врста осигурања	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017	Просечан рачио штета 5 =average (1-4)
	1	2	3	4	
1	21,56%	44,92%	33,25%	92,04%	0,479400
2	17,75%	83,87%	166,16%	93,53%	0,903300
3	61,73%	61,26%	46,64%	74,02%	0,609100
4	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,000000
5	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,000000
6	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,000000
7	4,89%	100,67%	9,99%	3,35%	0,297300
8	2,75%	-11,26%	13,65%	82,14%	0,218200
9	31,02%	77,19%	52,65%	49,66%	0,526300
10	38,22%	64,74%			0,514800
11	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,000000
12	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,000000
13	17,66%	35,16%	-32,07%	38,49%	0,148100
14	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,000000
15	5,63%	6,04%	0,00%	0,00%	0,029200
16	0,49%	0,89%	0,78%	2,67%	0,012100
17	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,000000
18	1,84%				0,018400

Табела 19 Преглед рачио штета и просечан рачио на 31.12. 2020.године

За врсте осигурања код којих је просечни комбиновани рачио већи од 1, добијени су следећи резултати:

Врста осигурања	Преносна премија на дан 31.12.2020.	Просечан рачио штета	Рачио трошкова у обрачунском периоду	Комбиновани рачио	Резерве за неистекле ризике (URR) на дан 31.12.2020.
1	6.805.043,12	0,47940	0,3465	0,82590	0,00
2	11.018.885,45	0,90330	0,3047	1,20800	2.291.928,17
3	166.310.814,64	0,60910	0,3748	0,98390	0,00
4	0,00	0,00000	0,0000	0,00000	0,00
5	0,00	0,00000	0,0000	0,00000	0,00
6	0,00	0,00000	0,0000	0,00000	0,00
7	481.298,45	0,29730	0,3101	0,60740	0,00
8	13.533.574,86	0,21820	0,4940	0,71220	0,00
9	17.914.606,82	0,52630	0,4607	0,98700	0,00
10	1.105.666.601,49	0,51480	0,3889	0,90370	0,00
11	0,00	0,00000	0,0000	0,00000	0,00
12	0,00	0,00000	0,0000	0,00000	0,00
13	5.294.673,84	0,14810	0,2861	0,43420	0,00
14	0,00	0,00000	0,0000	0,00000	0,00
15	59.963.370,08	0,02920	0,2548	0,28400	0,00
16	211.975,39	0,01210	0,4126	0,42470	0,00
17	0,00	0,00000	0,0000	0,00000	0,00
18	90.926,85	0,01840	5,4252	5,44360	404.042,56
Укупно:	1.387.291.770,99				2.695.970,74

Табела 20 Резерва за неистекле ризике на 31.12.2020. године

3.5 РЕЗЕРВЕ ЗА ИЗРАВНАЊЕ РИЗИКА

Сходно Правилнику о начину утврђивања резерви за изравнавање ризика, Друштво је дужно да образује резерве за изравнавање ризика за осигурање кредита. Друштво је престало да спроводи ову врсту осигурања 31.01.2014. Из наведених разлога, применом Правилника о начину утврђивања резерви за изравнавање ризика, добија се да је њихова вредност за осигурање кредита на дан 31.12.2020. једнака 0.

4. РЕЗУЛТАТИ ДОВОЉНОСТИ ТЕХНИЧКИХ РЕЗЕРВИ И ПОРЕЂЕЊЕ СА ИСКУСТВОМ

На 31.12.2020. тестиране су следеће техничке резерве за све врсте осигурања:

1. Резерве за преносне премије,
2. Резерве за настале пријављене а нерешене штете (RBNS),
3. Резерве за настале непријављене штете (IBNR).

Применом **Процедуре за поређење износа техничких резерви са искуством и проверу адекватности (довољности) појединачних техничких резерви на дан 31.12. обрачунске године** утврђено је да су **све резерве биле адекватно образоване и довољне за испуњење свих насталих обавеза у обрачунском периоду**. Критеријум коришћен у оцени адекватности и довољности техничких резерви јесте провера да ли је у некој врсти осигурања утврђено систематско одступање. Сматра се да је систематско одступање остварено у врстама осигурања код којих је Run-off резултат изражен у процентима већи од 100% у свакој од 3 претходне узастопне године.

Детаљна анализа и резултати су представљени у наставку.

4.1. Поређење са искуством и довољност резерви за преносне премије

Довољност образованих резерви за преносне премије се оцењује тако што се пореди износ очекиваних будућих обавеза са износом резерве за преносне премије по свакој врсти осигурања. Уколико је износ будућих обавеза већи од износа преносне премије по врсти осигурања, онда се може рећи да резерве за преносне премије нису биле довољне. Друштво је као стандардан део процеса обрачуна техничких резерви на 31.12.2020. године образовало резерве за неистекле ризике, и то за врсте 02 и 18 у укупном износу од 2.695.970,04 динара. С обзиром да је Друштво резервисало недостајући износ тј. резерву за неистекле ризике (URR), сматрам да су **образоване резерве довољне**.

Врста осигурања	Преносна премија (UPR) 31.12.2020.	Просечни Комбиновани рацио (CR)	Очекиване будуће обавезе на крају обрачунске године 31.12.2020.	Run-off	Резерве за неистекле ризике (URR)
	1	2	3 = 2*1	4 =1-3	5 = max (CR-1,0) *UPR
1	6.805.043,12	0,8259	5.620.285,11	1.184.758,01	0,00
2	11.018.885,45	1,2080	13.310.813,63	-2.291.928,17	2.291.928,17
3	166.310.814,64	0,9839	163.633.210,52	2.677.604,12	0,00
4	0,00	0,0000	0,00	0,00	0,00
5	0,00	0,0000	0,00	0,00	0,00
6	0,00	0,0000	0,00	0,00	0,00
7	481.298,45	0,6074	292.340,68	188.957,77	0,00
8	13.533.574,86	0,7122	9.638.612,01	3.894.962,84	0,00
9	17.914.606,82	0,9870	17.681.716,93	232.889,89	0,00
10	1.105.666.601,49	0,9037	999.190.907,77	106.475.693,72	0,00
11	0,00	0,0000	0,00	0,00	0,00
12	0,00	0,0000	0,00	0,00	0,00
13	5.294.673,84	0,4342	2.298.947,38	2.995.726,46	0,00
14	0,00	0,0000	0,00	0,00	0,00
15	59.963.370,08	0,2840	17.029.597,10	42.933.772,98	0,00
16	211.975,39	0,4247	90.025,95	121.949,44	0,00
17	0,00	0,0000	0,00	0,00	0,00
18	90.926,85	5,4436	494.969,41	-404.042,56	404.042,56
Укупно:	1.387.291.770,99				2.695.970,74

Табела 21 Провера довољности резерве за преносне премије

Поређење износа резерви са обавезама и искуством се врши преко комбинованог рациа по врстама у последње 3 године. Поређењем комбинованог рациа са 100% потврђује се адекватност премије тј. указује да је Друштво способно да испуни своје обавезе из уговора о осигурању или указује на постојање систематског одступања, ако је комбиновани рацио већи од 100%, односно износ мањи од нуле. Како је Друштво сваке године на 31.12. образовало резерву за неистекле ризике у складу са Правилником о ближим критеријумима и начину обрачунавања техничких резерви, може се рећи да је **износ резерви био адекватно образован и усклађен са искуством.**

4.2. Адекватност и довољност резерви за настале пријављене штете (RBNS)

Провера довољности резервисаних пријављених а нерешених штета (RBNS) се врши се тако што се износ резервације (RBNS) на 31.12. претходне године по врстама осигурања, пореде се са збиром износа штета решених у обрачунској години из резервације на дан 31.12. претходне године и износа резервације за RBNS штете које су остале у резервацији на дан 31.12. претходне године:

Врста осигурања	RBNS штете на дан 31.12. претходне обрачунске године са трошковима	Решене у обрачунској години из резервације на дан 31.12. претходне обрачунске године са трошковима	Резервисане RBNS штете остале из резервације на дан 31.12. претходне обрачунске године са трошковима	RUN OFF (1-2-3)	(2+3) / (1) у %
0	1	2	3	4	5
1	1.117.341,20	288.197,55	534.221,71	294.921,95	73,61%
2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%

3	4.039.992,56	3.026.922,11	328.666,02	684.404,44	83,06%
4	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
5	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
6	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
7	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
8	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
9	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
13	445.366,94	0,00	414.186,80	31.180,14	93,00%
14	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
15	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
17	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
18	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%
	5.602.700,70	3.315.119,65	1.277.074,53	1.010.506,52	81,96%

Табела 22 Провера довољности резерве за настале пријављене а нерешене штете

Резултат RUN-OFF анализе по свакој врсти даје позитиван износ, односно рацио из последње колоне мањи је од 100%, што говори да су образоване резерве за настале пријављене а нерешене штете биле довољне. На основу резултата по свакој врсти може се закључити да систематског одступања нема, јер су за сваку врсту резултати позитивни, односно рацио мањи од 100%. На основу свега наведеног може се закључити да су резерве за настале пријављене штете **адекватно образоване и довољне** за испуњење свих насталих обавеза по основу уговора о осигурању.

4.3. Адекватност и довољност резерви за настале непријављене штете (IBNR)

Износи IBNR резервација за штете на дан 31.12. претходне године по врстама осигурања, пореде се са збиром решених штета насталих пре обрачунске године – први пут пријављених у обрачунској години, износа RBNS резервација за штете настале пре обрачунске године – пријављених у току обрачунске године, нерешених до краја обрачунске године и IBNR резервација за штете на дан 31.12. обрачунске године које су настале пре почетка обрачунске године, а нису пријављене до краја обрачунске године:

Врста осигурања	IBNR на дан 31.12. претходне обрачунске године са трошковима	Решене штете настале пре обрачунске године, први пут пријављене у обрачунској години са трошковима	RBNS резервација на дан 31.12. за штете настале пре почетка обрачунске године, пријављене у току обрачунске године, нерешене до краја обрачунске године са трошковима	IBNR на дан 31.12. обрачунске године за штете настале пре почетка обрачунске године, а нису пријављене до краја обрачунске године са трошковима	RUN OFF у RSD	RUN OFF у %
0	1	2	3	4	5 = 1 - 2 - 3 - 4	5 = (2 + 3 + 4)/1
1	2.804.078,14	2.263.187,52	0,00	657.771,68	-116.881,06	104%
2	509.480,82	809.280,10	0,00	0,00	-299.799,28	159%
3	63.507.060,75	57.040.349,31	963.681,22	10.669.792,59	-5.166.762,37	108%
4		0,00	0,00	0,00	0,00	0%
5		0,00	0,00	0,00	0,00	0%

6		0,00	0,00	0,00	0,00	0%
7	116.915,66	0,00	0,00	0,00	116.915,66	0%
8	86.913,82	28.753,51	0,00	0,00	58.160,31	33%
9	8.477.759,74	2.625.579,52	0,00	101.936,32	5.750.243,90	32%
10	776.970,34	0,00	0,00	0,00	776.970,34	0%
11		0,00	0,00	0,00	0,00	0%
12		0,00	0,00	0,00	0,00	0%
13	1.261.465,66	1.559.630,93	166.710,19	0,00	-464.875,46	137%
14		0,00	0,00	0,00	0,00	0%
15	28.298,82	58.932,72	0,00	0,00	-30.633,90	208%
16	0	0	0,00	0,00	0,00	0%
17		0	0,00	0,00	0,00	0%
18	0	0	0,00	0,00	0,00	0%
Укупно:	77.568.943,75	64.385.713,62	1.130.391,41	11.429.500,58	623.338,14	99%

Табела 23 Провера адекватности и довољности резерве за настале непријављене штете

Иако је резултат RUN-OFF анализе негативан за врсте осигурања 01, 02, 13 и 15, док је у укупном резултату позитиван у износу 623.338,14 динара што указује да су резерве довољне. Даље се посматрају и резултати из претходне две године ради утврђивања чињенице да ли постоји систематско одступање:

Врста осигурања	2018	2019	2020
1	2.745.043	838.306	-116.881,06
2	269.943	671.597	-299.799,28
3	35.517.103	6.798.209	-5.166.762,37
7	3.090	-345.135	116.915,66
8	-343.424	2.232.777	58.160,31
9	-2.286.944	-8.925.211	5.750.243,90
10		43.104	776.970,34
13	2.593.817	-656.939	-464.875,46
15			-30.633,90
18			0,00
Укупно:	38.498.628	656.708	623.338,14

Табела 24 Резултати Run-off анализе IBNR-а у претходне 3 године

За врсте 01, 02 и 03 у 2018. и 2019. резултати су били позитивни те се за ове врсте може закључити да није испуњен услов за систематско одступање.

За врсту осигурања 13 износи су били негативни у 2019. и 2020. години, док је у 2018. резултат био позитиван, стога ни овде нема систематског одступања.

За врсту осигурања 15 је први пут обрачунат негативан резултат, па нема уоченог систематског одступања.

За проверу довољности износа IBNR резерви коришћен је поједностављен ELR (Expected loss ratio) метод чијом се применом износ резервација за настале непријављене штете утврђује као разлика између очекиваних износа укупних штета (OUŠt) и збира решених штета и резервација за настале пријављене штете у посматраном обрачунском периоду за врсту осигурања за коју се врши обрачун. Обрачун резервисаних насталих непријављених штета по ELR методу врши се према следећем обрасцу:

$$MPt \times RG - (\text{решене плус резервисане штете у врсти осигурања } t)$$

при чему је:

OUŠt = MPt x RG – очекивани износ укупних штета у врсти осигурања t за коју се врши обрачун,
MPt – меродавна премија у врсти осигурања за коју се израчунава OUŠt остварен у посматраном обрачунском периоду,

RG – рацио губитка остварен у Друштву у посматраном обрачунском периоду. Рацио губитка се обрачунава по следећем обрасцу:

$$RG = U\check{S} / UMP$$

где је:

UŠ – збир укупно решених и укупно резервисаних штета у врстама осигурања којима се Друштво бавило у посматраном обрачунском периоду а у којима је било ликвидираних штета,

UMP – збир укупних меродавних премија у врстама осигурања којима се Друштво бавило у посматраном обрачунском периоду а у којима је било ликвидираних штета.

Примена ELR методе за проверу довољности резерви је извршена на основу следећих података:

Шифра осигурања	Обрачуната премија у периоду 1.1.- 31.12.2020.	Преносна премија		Меродавна премија у периоду 1.1.- 31.12.2020.
		31.12.2019.	31.12.2020.	
	1	2	3	4 =(1+2-3)
1	12.441.655,45	3.176.693,07	6.805.043,12	8.813.305,40
2	26.373.087,21	864.073,51	11.018.885,45	16.218.275,27
3	279.213.606,05	86.510.511,47	166.310.814,64	199.413.302,88
7	1.389.780,62	35.963,47	481.298,45	944.445,64
8	26.239.713,46	7.959.949,92	13.533.574,86	20.666.088,52
9	54.036.763,69	8.357.863,42	17.914.606,82	44.480.020,29
10	1.588.119.882,62	1.092.382,55	1.105.666.601,49	483.545.663,68
13	14.683.558,92	2.301.965,37	5.294.673,84	11.690.850,45
15	45.019.928,38	45.549.996,16	59.963.370,08	30.606.554,46
16	573.507,56	113.836,84	211.975,39	475.369,01
18	116.792,59	0,00	90.926,85	25.865,74
Укупно	2.048.208.276,55	155.963.235,78	1.387.291.770,99	816.879.741,34

Табела 25 Меродавна премија у 2020.години

Шифра осигурања	Решене штете без трошкова	Резервисане пријављене а нерешене штете без трошкова	Решене + Резервисане штете
	01.01.-31.12.2020.	31.12.2020.	
0	1	2	3 = 1 + 2
1	3.001.135,50	500.000,00	3.501.135,50
2	2.216.037,23	0,00	2.216.037,23
3	134.478.443,24	6.954.000,00	141.432.443,24
7	116.678,71	0,00	116.678,71
8	411.906,11	0,00	411.906,11
9	15.453.469,15	0,00	15.453.469,15
10	65.402.682,29	1.819.274,00	67.221.956,29
13	1.691.620,00	571.000,00	2.262.620,00
15	1.408.699,91	0,00	1.408.699,91
18	0,00	0,00	0,00
Укупно:	224.180.672,14	9.844.274,00	234.024.946,14

Табела 26 Укупни износ штета

Рацио губитка за Друштво износи:

$$RG = U\check{S} / UMP = 234.024.946,14 / 816.879.741,34 = \mathbf{28,65\%}.$$

Тестирани су износи резерви су за врсте 01, 03, 09 и 10 с обзиром да оне чине преко 99% удела у резервисаним непријављеним штетама на 31.12.2020. године:

Шифра осигурања	Меродавна премија	Очекивани износ укупних штета	Решене + Резервисане штете	IBNR	Утврђен износ IBNR-а на 31.12.2020.
	MPt	OUST = RG*MPt	US	IBNR = OUST - US	
1	8.813.305,40	2.524.892,24	3.501.135,50	-976.243,26	1.947.782,80
3	199.413.302,88	57.129.201,65	141.432.443,24	-84.303.241,59	58.849.280,21
9	44.480.020,29	12.742.921,42	15.453.469,15	-2.710.547,73	6.460.756,10
10	483.545.663,68	138.529.262,23	67.221.956,29	71.307.305,94	101.072.757,84
Укупно:					168.330.576,95

Табела 27

Као што се може видети из приказаних резултата, утврђени односно књижени износи ових резерви Друштва су већи од добијених износа тестом, чиме се потврђује да је образован износ резервисаних насталих непријављених штета **адекватан и довољан**.

5 ПРЕПОРУКЕ ДРУШТВУ

Како се на основу свих изнетих резултата може закључити да је образована премија довољна, немам препорука и мера које бих саветовала Управи Друштва.

6 КОНАЧНА ОЦЕНА

Тарифе премија у примени су у време њиховог доношења биле утврђене су ускладу са актуарском струком и прописима. Позитивне резултате примене тарифа доказују позитивни износи рација штета који за цело Друштво износи 42,04%, док комбиновани рацио износи 80,39%. У поређењу са претходном годином када је рацио штета износио 62,34%, а комбиновани рацио 119,20%, може се видети позитиван ефекат нове стратегије Друштва и доброг спровођења пословања.

Друштво примењује акта пословне политике наведена у тачки 18. став 2. Одлуке о садржају мишљења овлашћеног актуара.

Друштво уредно испуњава обавезе по свим преузетим уговорима.

Друштво је адекватно обрачунало и резервисало средства за будуће обавезе по основу штета примењујући своја пословна акта.

Техничке резерве су обрачунате применом адекватних метода, у складу са правилима актуарске струке и струке осигурања, актима Друштва, Законом о осигурању, као и прописима донетим на основу Закона, што је потврђено поређењем њихових износа са искуством и провером довољности појединачних техничких резерви.

Друштво је оправдано закључивало уговоре о саосигурању и реосигурању, пласирајући све вишкове ризика изнад самопридржаја и не угрожавајући средства осигурања за извршавање уговорених обавеза.

Друштво је закључивало уговоре о примљеним саосигурањима чиме је повећало дисперзију ризика у свом портфелу, као и премијски приход. Поред тога, стручне службе Друштва континуирано мере

и управљају ризицима које је Друштво прихватило у осигурање како би обезбедило континуирану финансијску стабилност и смањило ризик од настанка евентуалних непредвиђених ризика.

Друштво је у финансијском извештају реално приказало функционалне расходе и обезбедило квалитетна средства за редовно испуњавање уговорених обавеза према осигураницима.

Друштво је као резултат доброг и квалитетног пословања остварило нето добит у износу од 4,16 милиона динара.

На основу свега изнетог, на финансијски извештај и годишњи извештај о пословању Акционарског друштва за осигурање "Глобос осигурање а.д.о. "за пословну 2020. годину, дајем

ПОЗИТИВНО МИШЉЕЊЕ.

У Београду, 22.03.2021.

Овлашћени актуар

Сања Пувалић Јанић

Овлашћење Г. бр. 7478 од 23.07.2020.